T.C. DANIŞTAY 10. DAİRE E. 1990/4944 K. 1992/3569 T. 13.10.1992

… dava konusu Bakanlar Kurulu Kararı ile yabancı silahlı kuv vetlerin yurda çağırılması olayını, savaşı doğurucu, kışkırtıcı bir un sur olarak gören her Türk vatandaşının, hem hukuk devleti ilkesini yer leştirme gereği olarak, hemde ülkede çıkabilecek bir savaş bakımından kişisel, meşru ve aktüel bir menfaati bulunduğundan, davalı idarenin ehliyet konusundaki itirazı kabul edilmeyerek dosya incelendi.

Irak'ın Kuveyt'i işgali üzerine ortaya çıka Körfez krizinin, Orta Doğu da barışı tehdit edici bir biçimde geliştiği, Irak hükümetinin, Türkiye sınırında yaptığı askeri yığınağın ve Türkiye'ye karşı olan tutumunun, Kuzey Atlantik Antlaşmasında belirlenen "fiili tecavüz" halini oluşturduğu kanaatine varıldığından, T.C. Anayasasının ve 2941 sayılı Yasanın verdiği yetkiye dayanılarak, güvenliği yeniden sağlamak ve fiili tecavüzü gidermek amacıyla Bakanlar Kurulunca Nato'dan askeri kuvvet istenilmesine karar verilmesinde mevzuata aykırılık bulunmadığı gibi, dava konusu Bakanlar Kurulu kararının kamu yararına olduğu açıktır.

T.C. DANIŞTAY 8. DAİRE E. 1994/7723 K. 1995/3624 T. 14.11.1995

İstemin Özeti: Dava, ... Üniversitesi Rektörlüğüne yapılacak atamaya esas olmak üzere, Yükseköğretim Genel Kurulunda en çok oy alan dördüncü adayın Cumhurbaşkanlığına sunulmasına ilişkin davalı idare işleminin; 12.10.1994 günü ... Üniversitesinde yapılan rektör adaylarını belirleme seçimleri sonucunda, kendisinin de aralarında bulunduğu 6 profesörün rektör adayı olarak seçildiği, Yüksek Öğretim Genel Kurulunun yaptığı oylama sonucu, 3 kişilik aday listesinin Cumhurbaşkanlığına gönderildiği, bu listede yer alan Prof.Dr. ... ile Prof.Dr. ... 2.11.1994 günü adaylıktan çekildikleri, böylece tek aday olarak kendisinin kaldığı, Cumhurbaşkanının üç kişilik aday bulunmadığından atamayı yapmadığı, davalı idareden yeni bir aday listesi istediği, Yüksek Öğretim Kurulu Başkanlığının, kalan 4 aday arasından ikinci bir liste düzenleyip gönderdiği, iki rektör adayının adaylıklarını geri almalarının iyi niyet ile bağdaşmadığı, rektör adaylarının adaylıklarını geri almalarından sonra, üniversitedeki seçimin yenilenmesine karar verilmesi gerektiği, ikinci kez Cumhurbaşkanlığına gönderilen üç kişilik aday listesinin Yüksek Öğretim Genel Kurulunca belirlenmediği, yapılan işlemin mevzuata aykırı olduğu savlarıyla iptali ve yürütmenin durdurulması istemidir.

Yükseköğretim Kurulu Başkanlığının Savunmasının Özeti: ... Üniversitesinde 12.10.1994 günü yapılan seçim sonucu 6 rektör adayının belirlendiği, Yüksek Öğretim Genel Kurulunda yapılan oylamada, Prof.Dr. ... Prof. Dr. ..., Prof.Dr. ... üç rektör adayı arasında yer aldıkları, İlk üç sırada yer alan bu adayların Cumhurbaşkanlığına bildirildiği, bu aşamada,

üniversitede yapılan rektör adayı belirleme şeçimlerinde ilk altı aday arasına giren Prof.Dr. ... ve Prof. Dr. .... ile Yüksek Öğretim Genel Kurulunda yapılan seçimlerde ilk üç aday arasına girmiş bulunan Prof.Dr. ...rektör adaylığından çekildiklerini hem idarelerine, hem de Cumhurbaşkanlığına bildirdikleri, Cumhurbaşkanlığınca istenmesi üzerine, Yüksek Öğretim Genel Kurulunda en fazla oy alan dördüncü aday olan Prof.Dr. ... bildirildiği, kurullarınca ikinci kez üç kişilik bir liste hazırlanmasının söz konusu olmadığı, Cumhurbaşkanlığının istediği bir bilginin bildirilmesine ilişkin yazının idari işlem niteliğinde olmadığı, işlemlerin idarelerinin iradesi dışında, Cumhurbaşkanlığınca oluşturulduğu, davanın usulden ve esastan reddi gerektiği savunulmaktadır.

Davalı Yanında Davaya Katılanın Savunmasının Özeti: Davacının, Cumhurbaşkanlığı Makamına sunulan ilk listede ve istifalardan sonra sunulan ikinci listede adının bulunduğu, bu nedenle yarar kaybının söz konusu olmadığı, davanın öncelikle ehliyet nedeniyle reddi gerektiği, iptali istenilen kararın, kesin ve icrai nitelikte bir işlem olmadığı, iptal davasına konu olamayacağı, icrai nitelikteki atama işleminin re`sen cumhurbaşkanıtarafından yapıldığı, Cumhurbaşkanının re`sen yaptığı işlemlerin ise yargı denetimi dışında olduğu, usul ve yasaya aykırı olarak açılmış bulunan davanın reddine karar verilmesi gerektiği öne sürülmektedir.

Danıştay Tetkik Hakimi Y.K.`nın Düşüncesi: Dosyanın, incelenmesinden, ... Üniversitesi Rektörlüğü seçimi ile ilgili olarak, Yükseköğretim Genel Kurulunda belirlenen rektör adayı sayısının, adaylardan birinin istifası nedeniyle ikiye inmesi üzerine, Cumhurbaşkanlığınca, yapılan oylamada en fazla oy alan dördüncü adayın bildirilmesinin istenildiği, davalı idare tarafından dördüncü adayın isminin, Cumhurbaşkanlığına bildirildiği anlaşılmaktadır.

Yükseköğretim Kurulunun bu işleminin, iptal davasına konu edilebilecek kesin ve yürütülebilir bir işlem olarak nitelindirilmesine olanak yoktur. Bu yazı ile, Cumhurbaşkanlığına yeni bir liste gönderilmiş olmayıp, davalı idareden istenilen bir bilgi bildirilmiştir.

Bu nedenle, davanın incelenmeksizin reddine karar verilmesi gerektiği düşünülmektedir.

Danıştay Savcısı H.E.Ç.`nin Düşüncesi: ... Üniversitesi Kurucu Rektörünün görev süresinin dolmasından sonra 2547 sayılı Yasanın 13. maddesi uyarınca 6 kişilik belirlenmiş adaylar arasından Yükseköğretim Genel Kurul Kararı ile 3 rektör adayı belirlenip Cumhurbaşkanına sunulmuştur. Bu listedeki adayın çekilmesini takiben Cumhurbaşkanı, genel kurulca yapılmış olan seçim sonucunda listede yer alan en çok oy alan 4. ismin bildirilmesi

istenilmiş, bu ismin verilmesini takiben Cumhurbaşkanınca rektör ataması yapılmıştır.

Bu hali ile davadaki uyuşmazlığın salt Cumhurbaşkanınca tesis edilen işlemlere yönelik olduğu anlaşılmaktadır.

Anayasanın 125. maddesi uyarınca Cumhurbaşkanı işlemleri idari davaya konu olamaz. Bu nedenle davada idari davaya konu olabilecek uyuşmazlığın özü Cumhurbaşkanlığınca istenilen bilginin makama arzından ibarettir.

Bu işlemde de mevzuata aykırılık bulunmadığından davanın reddi gerektiği düşülmektedir.

Türk milleti adına hüküm veren Danıştay Sekizinci Dairesince işin gereği görüşüldü: Dava, ... Üniversitesi Rektörlüğüne yapılacak atamaya esas olmak üzere Yükseköğretim Genel Kurulunda en çok oy alan dördüncü adayın, Cumhurbaşkanlığına sunulmasına ilişkin işlemin iptali istemiyle açılmıştır.

2547 sayılı Yükseköğretim Yasası`nın 3826 sayılı Yasa ile değişik 13. maddesinin a fıkrasında, devlet üniversitelerinde rektörün, profesör akademik ünvanına sahip kişiler arasından, görevdeki rektörün çağrısı ile toplanacak üniversite öğretim üyeleri tarafından seçilecek adaylar arasındanCumhurbaşkanınca atanacağı, rektör adayı seçimlerinde en çok oy alan 6 kişinin aday olarak seçilmiş sayılacağı, bunlardan Yükseköğretim Kurulunun seçeceği üç kişinin atanmak üzere Cumhurbaşkanına sunulacağı kurala bağlanmıştır.

Yasanın belirtilen maddesine göre, rektör seçimi, üniversite öğretim üyelerince 6 aday adayının seçilmesi, aday adayları arasından üç kişinin Yükseköğretim Kurulunca seçilmesi, Cumhurbaşkanına isimleri sunulan üç aday arasından birisinin rektör olarak atanması olmak üzere, üç aşamalı bir süreç sonunda gerçekleşmektedir.

Dosya içeriğinden, ... Üniversitesi Kurucu Rektörünün görev süresinin sona ermesi üzerine, ... Üniversitesinde yapılan seçimle, altı rektör adayının seçildiği, bu adaylar arasından, Yükseköğretim Genel Kurulunun üç rektör adayını belirlediği, davacının, üç rektör adayı arasında bulunduğu, davaya katılan Prof. Dr. ...`nın ise, Yükseköğretim Kurulunda yapılan seçimde dördüncü sırada yer aldığı, ilk üç sırada yer alan rektör adaylarının Cumhurbaşkanlığına bildirildiği, bu aşamada Cumhurbaşkanlığına sunulan üç adaydan biri ile, altı adaydan geriye kalan ikisinin adaylıktan çekildikleri, bunun üzerine Cumhurbaşkanlığınca, Yükseköğretim Genel Kurulunda yapılan aday belirleme seçimlerinde en fazla oy alan dördüncü adayın

bildirilmesinin istenildiği, davalı idarece, en fazla oy alan dördüncü adayın Prof.Dr. ... olduğunun Cumhurbaşkanlığına bildirildiği, Cumhurbaşkanlığınca, ... Üniversitesi Rektörlüğüne, adı geçen kişinin atandığı anlaşılmaktadır.

Üniversitede yapılan seçimlere aday adayı olarak katılan ve hem üniversitede, hem de Yükseköğretim Kurulunda yapılan seçim sonucu oluşan listelerde yeralan davacının, davaya konu işlemin ilgili mevzuata aykırı olduğu savıyla iptal davası açmakta hukuki yararı bulunduğundan, davalı idarenin ehliet def`i yerinde görülmemiştir.

Öte yandan, dördüncü adayın Cumhurbaşkanlığına bildirilmesi ile, nihai karar olan, rektörün atanması işlemi gerçekleştiğinden ve böylece yeni bir hukuksal durum ortaya çıktığından, bu işlemin kesin ve yürütülebilir bir idari işlem olarak kabulü gerekmektedir.

Esasen, rektör seçiminin her aşamasında oluşturulan işlemlerin her biri tek başlarına yeni hukuki durumlar ve hukuki sonuçlar yarattıklarından kesin ve yürütülebilir nitelikte işlemlerdir.

Davanın esasına gelince; ... Üniversitesi Rektörünün seçilebilmesi amacıyla, adı geçen üniversitede belirlenen altı rektör adayı arasından, Yüksek Öğretim Kurulunca seçilen üç kişilik listedeki adaylardan birisi ile, bu listenin dışında kalan ikisi adaylıktan çekilmişlerdir. Bunun üzerine geriye tek aday olarak kalan Prof.Dr. ...`nın ismi Cumhurbaşkanlığına sunulmuştur. Böylece iki kişiye inen Rektör adayı sayısı Yasa uyarınca üç kişiye tamamlanmıştır.

Her ne kadar davacı, rektör adaylarının adaylıklarını geri almalarından sonra, üniversitedeki seçimin yenilenmesine karar verilmesi gerektiğini ileri sürmekte ise de, olayda, bazı rektör adaylarının adaylıktan çekilmeleri ile meydana gelen azalma, geriye kalan 4. sırada bulunan kişinin, Cumhurbaşkanlığına bildirilmesi suretiyle tamamlanmış olup, böyle bir durumda, yeniden seçim yapılması gerektiği yolunda yasal bir düzenleme bulunmamaktadır.

Bu durum karşısında Prof.Dr. ...`nın Rektör adayı olarak Cumhurbaşkanlığına bildirilmesine ilişkin dava konusu işlemde mevzuata ve hukuka aykırılık görülmemektedir.

Açıklanan nedenlerle dayanaksız açılan davanın REDDİNE, 14.11.1995 gününde oybirliğiyle ile karar verildi.